

vlastně o označení osobnosti, ale přece jen jsou v tom jisté prvky individualisující vyznamenaného od jiných podnikatelů a hodí se proto ono zařazení do § 49.

c) § 49 uvádí dále určité přestupky pořádkové, týkající se neoprávněného označení firmy tak, že skutečný stav onomu označení neodpovídá. Přestupky ony však systematicky do tohoto pojednání nepatří.

d) O řízení a trestech platí totéž, co uvedeno výše u § 46 živn. ř.

Nový zákon známkový z e d n e 6. l e d n a 1890 č. 19 ř. z. přejal v § 10 znění § 6 zákona z roku 1858, trestnou činnost však více precizuje. Tato spočívá nyní v tom, že podnikatel věci neoprávněně označené jménem, firmou, znakem, či obchodním pojmenováním závodu jiného producenta, vědomě do obchodu dává, má na prodej či k takovému účelu vědomě zmíněná označení zhotovuje. O trestu i řízení platí ustanovení stejná jako o známkách. Projednání přísluší tedy v těchto případech řádným soudům. Jinak nezměnilo se ničeho, zejména vzájemný poměr tohoto zákona k řádu živnostenskému a obch. zákonu zůstal týž.

VI.

Ochrana průmyslových zájmů v Rakousku vyvíjela se podstatně stejně, jako v jiných zemích. Bylo však poukázáno již na to, že vývoj ten byl značně zpozděný vůči ostatním, zvláště západoevropským státům, v mnohých směrech pak zůstal vůbec nedostatečným. Byl to jednak důsledek pomaleji postupující industrialisace, jednak též následek nepochopitelně malého zájmu průmyslových kruhů o tuto ochranu. Stačí srovnati výše uvedenou statistiku přihlášek vzorkových i patentních v Rakousku a Německu, aby každá pochybnost o tom byla vyvrácena. Zákonodárství posledních let většinou odstranilo největší nedostatky dosavadní ochrany průmyslové, ač mnoho ještě v tomto oboru zbývá vykonati. Tak na příklad nemá náš právní řád vůbec trestní ochrany tajemství výrobního, která ve Francii byla již v prvých letech XIX. stol. zařazena v Code pénal pod čl. 418. Stejně i ochrana vzorků užitných zasluhovala by pozornosti. Teprve po doplnění ochrany průmyslové i v těchto směrech a odstranění některých vad dosavadních bude dán pevný podklad pro další vývoj průmyslu v našem státě. Nový všeob. trestní zákoník bude snad prvním krokem na této dráze.

Z P R Ā V Y.

Ztráta mandátu výrokem volebního soudu. Je zajímavou, ač ne příliš potěšitelnou skutečností, že první nálezy našich nových tribunálů zavedených ústavou, ústavního a volebního soudu, jsou předmětem dlouhých a velikých sporů. Je znám spor o meze moci nařizovací, vyvolaný nálezem ústavního soudu ze dne 7. listopadu 1922 i kampaň proti nálezu volebního soudu ze dne 23. července 1923, jímž byli zbaveni mandátu 4 poslanci strany čes. socialistů (dr. Vrbenský atd.). V poslední době došlo k novému, vědeckému sporu o této otázce mezi prof. Weyrem na jedné a doc. Stránským a prof. Englišem na druhé straně. Kdežto prof. Weyř (Lidové Noviny 23. VII., 2. XI., 13. XII.) nález vol. soudu (nikoliv však jeho odůvodnění) schválil, Stránský (Časopis pro právní vědu roč. VI. č. VI.—VII., L. N. 22 XI.) a Engliš (L. N. 2. XII., 9 XII.) jej potírají.

Jde v podstatě o výklad § 13. zákona o volebním soudě, podle něhož ztrácí poslanec (resp. senátor) mandát, když se se stranou rozešel z důvodů nízkých a nečestných. Weyr chce otázku řešit v soulase s celkovým duchem našeho volebního řádu a praví, že za vlády poměrného zastoupení hlas při volbách se odevzdává straně, nikoliv kandidátům, a od ní že dostává poslanec či senátor mandát. Poněvadž mandát je pro svého nositele výhodou, právem, má W. za to, že existuje mezi stranou a nositelem mandátu jakási úmluva, byť by nebyla vyslovena, že poslanec bude jednat podle vůle strany, že mu politická morálka — pojem ten v této souvislosti zavedl W. už ve své Soustavě — přikazuje, aby buď se konformoval s názory a vůlí své strany anebo se mandátu vzdal. Neučiní-li tak, možno mu — právě z hlediska této politické morálky — přičísti nízkost a nečestnost důvodu rozluky se stranou. — Proti tomu tvrdí doc. Stránský, že není pravdou, že poslanec dostává mandát od strany, neboť volič rozhoduje se též podle jmen na kandidátní listině, nejen podle jejího napsání, poukazuje na § 22. úst. list. a zamítá Weyrovu politickou morálku, jejíž překročení nemůže prý nikdy býti nízké a nečestné. Prof. Engliš začal do sporu výkladem o morálním hodnocení činů a tvrdí, že každý čin hodnotíme vždy podle dvou (nebo více) mravních norem nebo postulátů a rozhodneme podle vyššího. Jen jaksi per saldo je podle E. čin mravný nebo nemravný. Tedy i kdybychom připustili politickou morálku, nutno vždy uvážit, zda její překročení nebylo vyváženo vyšším motivem činu (na př. blaho státu).

Ve sporu jde, jak řečeno, o výklad § 13., vlastně o výklad slov »důvody nízké a nečestné«. Co jest nízké a nečestné, je otázka zcela neprávnícká a je na volebním soudě, aby ji od případu k případu řešil. Ve sporu běží jen o zásadní směrnicí jeho rozhodnutí a hlavně odůvodnění. A tu možno zmíněná slova zákona vykládati buď přísněji (Weyr) ve shodě s vůdčím »duchem« poměrného zastoupení a i skutečnými politickými poměry, jak se u nás utvářily, a pak použijeme k výkladu jich přísnější politické morálky, nebo se přikloniti k výkladu mírnějšímu s ohledem na § 22. úst. list. a na sama zmíněná slova § 13., která jsou — jak zde už jednou bylo řečeno — poněkud příliš silná pro překročení pouze odborných povinností stavu. V obou případech — a zejména v prvním — jest ovšem nutno od případu k případu odvažovati různé normy a postuláty, mluvíci pro a proti, jak chce Engliš; objektivní jejich hierarchii bylo by však asi těžko nalézt.

Slovo má volební soud, který, jak lze doufati, bude se napříště vždy držeti kompetence zákonem mu vytčené, aby nevystavil své nálezy výtce nullity — ostatně nesprávné, neboť vadnost lze vytknouti jen důvodům, které nejsou součástí nálezu — kterou mu činí doc. Stránský (Časopis, str. 183).

—n—

Porotní přelíčení proti docentu Dru Jaroslavovi Stránskému ve dnech 6., 10. a 11. prosince t. r. bylo sledováno s velkým zájmem brněnského právníckého dorostu. Docent brněnské právn. fakulty byl obžalován pro urážku na cti, spáchanou článkem: Atentát na českosl. korunu, uveřejněným v Lidových Novinách. Obsah sporu je dosti znám z denních listů. Stejně jako věc sama, upoutal i sám způsob vedení pře. Bylo nanejvýš zajímavo, zvláště pro právníky, pozorovati boj několika pražských advokátů proti jednomu novináři a docentu trestního práva, právníkou jich erudici, bystrost postřehu, vhodně využití situace, a umění přesvědčivě reagovati. Ti šťastní, jímž se podařilo býti přítomnu závěrečným řečem! Zvědavě poslouchány byly řeči zástupců soukr. žalobců, s napjetím však, které Dr. Stránský dovedl vyvolat a půl druhé hodiny udržet, ne-li vystupňovat, vyslechnuta byla jeho obrana. Trebas nejednálo se o otázku žít či nežít, byl to snad jeden z nejvýznamnějších sporů v Brně vedených a řeč Dra Stránského obsahově i formálně byla snad jednou z nejznamenitějších, které tu byly proneseny.

Ský.

Dekret o průmyslových trustech v sovětském Rusku. Je známo, že dnešní hospodářská politika sovětského Ruska je do značné míry návratem ku kapitalismu, a jedná se dnešním držitelům moci v Rusku jen o to, aby tento restituovaný kapitalism byl aspoň podroben moci státní, jak tento vývoj označil prof. Fiedler ve své knize »Socialism před válkou a po válce«. Nejdůležitějším zjevem pak této nové hospodářské politiky jsou t. zv. průmyslové trusty, či jak zní úřední sovětský název, státní podniky průmyslové, pracující podle zásad obchodní rozvahy. A nebude snad nezajímavé seznámiti čtenářstvo naše s hlavními zásadami sovětského dekretu ze dne 10. dubna 1923, kterým právě byla určena organizace těchto trustů, na základě doslovného znění tohoto dekretu, jak jej v českém překladu otiskla revue Zahranicní politika č. 20. v oddělení dokumentů a pramenů. Upozorňuji hned, že právnícká konstrukce těchto trustů je velmi nejasná, dle našich právních pojmů snad nemožná, stylisace je mnohde velmi neurčitá, jak konečně čtenář sám uvidí. A nyní podávám ve výtahu hlavní ustanovení tohoto dekretu.

Všeobecná ustanovení. Za státní trusty považovány jsou ty státní průmyslové podniky, jimž stát poskytuje samostatnost v provádění jejich operací, a to podle stanov, pro každý z nich potvrzených, a které pracují podle zásad obchodní rozvahy za účelem dosažení zisku. Za dluhy trustů státní pokladna zodpovědná není (čl. 1.). Trusty mají charakter osoby právníké ode dne své registrace (čl. 2.). Trust je jednotný podnik, zahrnující několik výrobních jednotek (čl. 3.). Trusty jsou organizovány Nejv. radou lidového hospodářství a jí podřízeny (čl. 4.). Právo disponovati majetkem trustu náleží Radě práce a obrany a Nejv. radě lid. hosp. (čl. 5.). Trust drží, užívá i disponuje majetkem, který mu byl státem odevzdán; zásadně provádí své operace na podkladu zákonů občanských (čl. 6.). Poměr trustů k odborovým svazům se upravuje dle všeobecných předpisů resp. dle ustanovení zvláště pro tuto věc vydaných (čl. 7.).

Založení a registrace. Při založení každého trustu vydá Nejv. rada lid. hosp. zvláštní stanovy, v nichž je přesně vyznačeno jméno, sídlo, správa, podniky, předmět podnikání a výše základního kapitálu trustu (čl. 8.). Stanovy trustu se předloží k potvrzení radě práce a obrany (čl. 10.); po tomto potvrzení Nejv. rada lid. hosp. jmenuje správu i revisní komisi trustu, a odevzdá správě trustu majetek (čl. 11.). Na to se provede registrace a úřední oznámení (čl. 12. a 13.).

Majetek a způsob zodpovědnosti trustu. Stát trustu odevzdá základní kapitál, vyjádřený v zlatých rublech (čl. 15.). Rozlišuje se v tomto základním kapitálu kapitál pevný a oběžný, což je důležité vzhledem k event. exekuci (čl. 16. a 17.).

Financování trustu. Vedle poskytnutí základního kapitálu trustu státem může i deficit trustu býti kryt ze státní pokladny (čl. 20.), a též se mu mohou odtud poskytnouti dlouhodobé zálohy (čl. 22.). Ovšem i jiné úvěry mohou trusty bráti jak od státních, tak i od soukromých úvěrních institucí (čl. 23.) nebo mohou samy emitovati obligace se svolením Nejv. rady lid. hosp. (čl. 24.). Přípuštění jiných státních podniků nebo družstev k účasti v základním kapitálu trustu je možno jen na podkladě změny stanov (čl. 25.). Soukromí kapitalisté nemohou býti přípuštění k účasti v trustu jinak, než cestou reorganizace trustu v smíšenou akciovou společnost (čl. 26.).

Orgány správní a revisní. Těmi jsou: Nejv. rada lid. hosp. vlastní správa trustu, a revisní komise (čl. 27.). Nejv. radě lid. hosp. přísluší zejména povolovati dispoice se zákl. kapitálem (zcizení nebo rozšíření jeho); možno však právo toto postoupiti správě trustu. Dále přísluší nejv. radě lid. hosp. jmenování i odvolávání členů správy, revisní a likvidační komise, potvrzování ředitele-disponenta zvoleného správou trustu, zkoumání a potvrzování rozpočtu, jakož i pracovního plánu trustu v rámci výrobního plánu pro celé odvětví průmyslové, rozdělování výnosů, rozhodování otázek o změně stanov a udílení povolení členům

správy trustu pro vstup do jiných obchodně-průmyslových podnikův (čl. 28.). Nejv. rada lid. hosp. se však nemísí v běžnou administrativní a operativní práci správy trustu (čl. 29.). Správa a trustu je jmenována Nejv. radou lid. hosp. vždy na jeden rok, a čítá 3—5 členů i s předsedou. Možno též místo správy jmenovati jednotlivce jako samostatného správce trustu. Sesazení těchto orgánů je možno jen pro nehospodárnost neb jiné zločinné skutky. Velikost tantiém členům správy stanoví Nejv. rada lid. hosp. (čl. 30.). Za majetek a vedení trustu je správa jeho zodpovědna (čl. 31.). Rozhodování správy se děje většinou hlasů, při rovnosti jich dirimuje předseda (čl. 32.). Zhruba řečeno, správa trustu vede celé podnikání jeho, výrobu, nákup, prodej, opatrování si úvěru, přijímání i propouštění dělnictva (čl. 35.). Ovšem bylo již dříve řečeno, že Nejv. rada lid. hosp. stanoví jako rámeček činnosti trustu výrobní plán a rozpočet, zejména pro výdaje. Ale je možno rozpočet tento s dodatečným svolením Nejv. rady lid. hosp. i překročiti (čl. 37.). V trustu organisuje se tříčlenná revisní komise jmenovaná Nejv. radou lid. hosp., jeden člen této komise je delegován příslušným odborovým dělnickým svazem (čl. 42.).

Amortisace, rezervní kapitál, rozdělení zisku. Trust provádí každoročně amortisaci svého zákl. kapitálu dle instrukcí Nejv. rady lid. hosp. (čl. 44.). Všechn zisk trustu připadá státnímu důchodu, s výjimkou zařazení nejméně 20% pro rezervní kapitál, a s výjimkou tantiém a odměn členům správy, dělnictvu a úřednictvu trustu, což vše určuje Nejv. rada lid. hosp. (čl. 45.).

Daně, ceny, zadávání a plnění objednávek. Daně platí trusty jako jiné soukromé podniky (čl. 47.), jsou členy bursy, určité prodejní ceny se jim mohou stanoviti jen v případě nutnosti (čl. 48.), při koupi a prodeji jsou trusty povinny — za jinak stejných podmínek — dávatí přednost státním orgánům a družstevním svazům (čl. 50.).

Čl. 51. a 52. jednájí o zrušení a likvidaci trustů. St. Režný.

Služba soudcovská. Podle nedávné zprávy »Národních Listů«
zapsané jest na právnícké fakultě university Karlovy kolem půl čtvrtá tisíce posluchačů. Zjistěte mnohemu napadne otázka, kde se tak značný počet právníků po absolvování studií umístí. A to jest zřejmě překvapujícím úkazem při velikém množství posluchačstva na jediné právnícké fakultě, že tak nepatrný počet jeho vstupuje do přípravné služby soudcovské. Vezmeme-li do ruky soudcovský status, vidíme, že na př. v obvodu vrchního zemského soudu v Praze není obsazen úplně systemisovaný počet míst auskultantských (rovněž i soudců IX. hodnostní tř. i okresních soudců VIII. hodn. tř.) a rovněž tomu tak jest i na Moravě, na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Prohlížíme-li pak personální zprávy ve Věstníku ministerstva spravedlnosti, tu v každém čísle v rubrice »Úřadu se vzdali«
čteme několik jmen auskultantů. Že pak právních praktikantů nastupuje úměrně tolik, aby aspoň odliv byl nahrazen přílivem, o tom se přesvědčíme pouhým srovnáním.

V čem spočívají příčiny úkazu toho? Mluví a píše se o nedostatečném honorování práce soudcovské. Ovšem nutno uvážiti důležitost a zodpovědnost práce soudcovy, k němuž každý občan se utíká, aby zde zjednal průchod právu, a s důvěrou se obrací k nazávislému a samostatnému soudci v nejrozmanitějších případech. Neodvažují se však uvěřiti tomu, že by právě tato důležitost a zodpovědnost úřadu soudcovského zrážela absolventy právnícké fakulty od vstupu do přípravné služby soudcovské. Naopak proto, že soudce jest samostatný a nezávislý, že zvláštní jeho postavení samou ústavou jest zaručeno, má se náš dorost právnícký — a právě ti nejzdatnější — snažiti dosíci úřadu soudcovského.

Náš dorost právnícký musí uvážiti dvě otázky, a to: jaký význam má nerušený výkon soudnictví pro stát a jaký význam má dostatek českých a slovenských soudců pro národ.

Co se týče prvé otázky, odkazují kolegy na přednášky prof. Dra Hory, jehož slova o vznešenosti a důležitosti stavu soudcovského a o svě-

domitím vykonávání soudcovského úřadu dosud chovám v živé paměti a nikdy jich nezapomenu.

Pokud pak jde o druhou otázku, uvádím jen příkladmo: u krajského soudu v Čechách — možno říci ryze českého — byli oba vyšetřující soudci národnosti německé (dnes jen jeden), z 9 auskultantů a právních praktikantů 3 Němci, ze 4 referentů u státního zastupitelství jsou 2 Němci. A tito kolegové národnosti německé neovládají plynně jazyka státního. Jedním z nejnepatrnějších důsledků toho jest zdržování agendy. Není snad třeba, abych tu vyličoval, jaké následky by to mělo, kdyby měl se dnešní stav podržeti. Hk.

Pro celistvistov Masarykovy university demonstrovalo minulého měsíce brněnské vysokoškolské studentstvo. Průběh zdařilé manifestace je znám z denního tisku. Je nutno však konstatovati, že stávka, která byla na všech vysokých školách v Brně úplná, nebyla jen projevem solidarity vysokoškolského studentstva všech kategorií, nýbrž i novým dokladem toho, že celá universita a také její integrující část, fakulta filosofická, naprosto již srostla s brněnským prostředím. Na pouhý náznak plánů, ohrožujících draze vybojovanou druhou českou universitu, reagovalo nejen studentstvo, ale i brněnská veřejnost a celá Morava tak vzrušeně a rozhořčeně, že podobné »úsporné« experimenty rázem a snad již definitivně zmizely. Naopak příznivý rozvoj mladé university, jehož předpoklady jsou v Brně jistě dány, vyžaduje rychlejšího tempa v pracích pro řádné vybavení její složek, zejména v otázce umístění jednotlivých vysokých škol. To platí především o ubohém provisoriu právnické fakulty, jehož neudržitelnost se všeobecně uznává. Proto s uspokojením zaznamenáváme zprávu některých denních listů, že již v příštím roce má se začít se stavbou vlastní budovy pro tuto fakultu, která se dosud tísní v části cizí budovy, dnešním požadavkům naprosto nevyhovující. Jen aby bylo možno důvěřovati podobným útěšným zprávám! — I K. —

V měnové politice naší není určitého cílevědomého programu. K závěru tomu došel na své přednášce v Národohospodářské společnosti předseda její Dr. Josef Fořt, jenž snažil se spolu najít cesty, po nichž by měna našeho státu došla ku svému ozdravení.*) Osvědčiv případnými slovy, že stát náš nesmí prováděti měnovou politiku ani inflační, ani deflační, nýbrž jak nutno i v jiných oborech snažiti se o upevnění poměrů, tak nutno i měnu uklidniti, stabilisovati. Stabilisaci tuto nutno provésti tak, že poklesnutí kupní síly peněz zachytí se vší, jak až dosud nastalo, a hodnota peněz připoutá se ku jedinému prostředku stabilisačnímu: ku zlatu. Dr. Fořt jest v tomto ohledu metalistou, a nutno s ním rozhodně souhlasiti. Zachycení toto předpokládá však: aby státní rozpočet nebyl passivní, aby přizpůsobil se této platební hodnotě peněz, aby nebylo nebezpečí, že dříve nebo později z lombardovatelných, tedy inflaci eventuálně přivozujících, pokladničních poukázek — vyvine se nakonec přímý apel na lis tiskařský, čímž by ovšem veskeru úsilí po udržení stabilisačního kursu bylo zmařeno. Platební bilance musí býti aktivní, neboť jenom tím udrží se stálost zahraničního kursu peněz našich. Právní řád musí býti upraven tak, aby byla zaručena volná souhra hospodářských sil ve výrobě se uplatňujících. V neposlední řadě stabilisační proces vyžaduje politický a hospodářský klid jak uvnitř, tak mimo hranice státu. Pokud jest obava, že namáhavou práci tu by mohla zvratiti nějaká neočekávaná zápletka zahraniční, bylo by těžko s úspěchem o tento podnik se odvažovati. Ozdravení měny vyžaduje proto také mnoho psychologických předpokladů nejen u nás, nýbrž i u našich sousedů.

*) Rozšířený obsah této přednášky vyšel v zajímavé knize »Nástin měnového plánu stabilisačního«, Praha 1923, 16°, str. 117, cena Kč 8,00. Dostati lze ve spolku.

A tak cesta vedoucí do zaslíbené země spořádané měny definitivně rozpadá se na tři etapy:

1. na období přípravné, jež by obíralo se stabilisováním kursu peněz, měnovou horečku by uklidňovalo a přivedlo výkyvy kursovní do poměrného klidu;

2. na období přechodné, v němž by se hospodářsky provedená stabilisace dokumentovala vydáním a prováděním zákona mincovního, a současně konverze hodnotné ceny peněz udržovala se aspoň náhradní soustava úhradová (funkční — gold exchange standard);

3. na období konečné, kdy by bylo možno zavést ražbu a volnou směnitelnost bankovek, kde by tedy byla plná úhrada normální.

Nyní jsme teprve v prvním období přípravném, a ani tu nemáme dosud zabezpečeny všechny podmínky k řádnému udržení stabilního kursu potřebné. Situace zhoršuje se i tím, že nemáme ani přesného programu měnového, a to ani zákonného ani praktického.

Dávka z majetku a přírůstek na majetku byla a jest podle doslovu zákona určena v prvé řadě k nápravě měny. Dr. Fořt ukázav, že dosavadního výnosu dávek těch bylo použito jednak k výplatě zadržovaných bankovek, jednak k refundaci státních nákladů spojených s uložení a vybíráním dávek, prohlašuje, že nyní jedině výnosu dávky majetkové a přírůstek na majetku možno užiti z hlediska měnového ku nákupu zlata za účelem hromadění příští úhrady kovové, což bankovní úřad vsutku také činí. Jest ovšem otázka, jak dlouho v tomto postupu má býti pokračováno, a kolik na dávkách zmíněných nutno vybrati, aby výnosu jejich mohlo býti užito způsobem skutečně účelným. Volá proto po záměrném programu měnovém. Hlavní rysy jeho také autor uvádí, a odkazujeme v tomto směru na vývody ve výše uvedené knize.

Podotýkáme jen, že myšlenky v knize zastávané jsou velice zajímavé a svědčí o hluboké znalosti spleťtých poměrů měnových, Metalistické základní stanovisko autorovo prýští z hlubokého přesvědčení o bludnosti absolutní teorie nominalistické, jenž prý »z možnosti toho, že za určitých předpokladů i peníze náhradní funkce peněžní obstojně konají, usuzuje, že skutečných peněz není vůbec zapotřebí«. Autor přirozeně nepouští se do polemiky se zastanci této teorie, nezáleží mu na vybojování toho nebo onoho teoretického úspěchu, nýbrž jako praktik podává své názory na věc.

Dr. Fořt nesporně má zásluhu, že poukázal na ozechavost věci, jež týká se nás všech; a bude nutno jeho myšlenkami vážně se zabývat při nastávajícím novelisování zákona o dávce z majetku a přírůstek na majetku.

Dr. Karel Novák.

Na 5. mezinárodním kongresu historickém v Bruselu, konaném ve dnech 8. až 15. dubna 1923 podle zprávy podané univ. prof. drem V. Novotným v »Naší Době« (XXXI. č. 3.), sedmá sekce zabývala se dějinami práva. Předsedou její byl bruselský profesor G. Cornill, sekretářem F. de Vischer. Sekce se rozdělila na 2 subkomise pro dějiny práva antického a práva středověkého spolu s novověkým. Zajímavost jest, že zatím co v jiných zemích právní historie se obmezuje, jediná sekce vyznělo v resoluci žádající důrazně potřebu věnovati ve vyučování značnou péči studiu historie práv a právních pramenů. Kromě toho ve zvláštní 8. sekci bylo jednáno o hospodářských dějinách (předseda H. van der Linden, prof. v Luvani, sekretář Z. Bigwood, prof. v Bruselu), jež v resoluci navrhla založení zvláštní »Revue internationale d'Histoire économique«. — Z Karlovy university účastnil se sjezdu jen prof. Novotný. Ča.

Redakčním zlozvykem jsou polemiky, které vedou mnohačlenné redakce vědeckých časopisů o věcech zcela neredakčních. Patří sem z poslední doby »Poznámka redakce« Naší Vědy (roč. V. č. 4—6) proti určitému názoru prof. Weyra z jeho Soustavy čs. práva státního a polemika redakce Parlamentu roč. II. č. 8—10 (»Ke sporu o meze moci nařizovací«) proti určité stati prof. Hoetzla v Právniku (roč. 62., seš. X.). Činí to do-

jem umělého tvoření falang proti určitým osobám, zejména jsou-li polemiky osobně zaostřeny.

— n —

Reforma právnického studia? Novinami prošla před krátkou dobou zpráva, že se opět chystá reforma právnického studia. Tentokrát má tato reforma záležeti v tom, že na místě tří rigoros mají být napříště čtyři, při čemž zkušební předměty čtvrtého rigorosa mají být: národní hospodářství, finanční věda a právní filosofie. Že by novými zkušebními předměty se podporovala specialisace, a že rozmnožení či vlastně rozdělení zkoušek znamenalo reformu studia, jest hypotéza, o níž jest snad dovoleno mít vážné pochybnosti. Reforma studia omezila se dosud na to, že byly rozmnožovány zkušební předměty (kromě předpisu o povinné první státní zkoušce po 3 semestrech) a tato reforma sleduje stejnou tendenci. Kdyby se v tomto směru chtělo pokračovati, bylo by možno na př. zavést mezinárodní právo jako zkušební předmět při politické státní zkoušce, pak též právní filosofii, dále by snad rozsáhlejší předměty mohly být rozděleny atd. Avšak novinářské zprávy jsou mnohohlavné: Taxy rigorosní mají být sníženy z 280 na 250 K. — Ovšem, že za čtyři rigorosa by se i po této slevě zaplatilo více než dříve za dražší rigorosa tři. To připomíná plán naší vlády, která chtějíc uleviti drahotě, slevila uhelnou dávkou a zároveň navrhla zvýšení daně z obrátu a rozšíření luxusní daně. Že by se posléze navrženou změnou doba studijní zcela zbytečně a bez záruky, že se tím dosáhne větší kvalifikace, prodloužila, to patrně rovněž nepřichází v úvahu. Touto cestou se k reformě studia nedojde. Bude-li se reforma taková vskutku prováděti, — a že k reformě dojíti musí, jest jisto, — bude nutno, aby měla poněkud hlubší základ, i kdyby při tom mělo být rigoros nikoli více, nýbrž ještě méně než nyní.

Nemůžeme dobře uvěřit správnosti žurnalistických informací. Povolané kruhy jsou povinny dementovati zvláště zprávu o zdražení studia, neskrývatí své plány před veřejnou diskusí a je objasnití, aby nevyznikala z novinářských dohadů často nedorozumění.

je.

LITERATURA.

Dr. E. Beneš: Smysl československé revoluce. »Čsl. revoluce« sv. I. Pam. Odboje. Str. 75. Dr. Beneš vidí v naší revoluci jen část světového převratu a z tohoto hlediska chce vykládati její smysl, v rámci historie světových událostí. Světová válka je mu bojem dvou táborů odlišné koncepce filosofické. Na jedné straně národové západní, kteří prošli duchovou revolucí posledních století od feudalismu k demokracii, na druhé straně státy centrální, kde oné duchové revoluce nebylo, kde staré řády byly pouze zakryty pláštěm demokracie.

Výjimku tvořilo Rusko, které patřilo ideově mezi mocnosti ústřední, a to také ve válce padlo. Světová válka byla podle Beneše bojem o ideu spravedlnosti národní a sociální. Tohoto rázu neměla od počátku, ale jednak demokratismus prodchnutý zásadou svobody vedl spojení nutně k boji za svobodu národů a jejich právo sebeurčení, jednak celková povaha války vyzdvihla význam mas a dávajíc státu nové funkce hospodářské vedla značně k socialisaci. Vývoj našeho národa vedl jej zřejmě na stranu spojenců. Náš národ prošel onou duchovní revolucí, neboť v nové době vyšel vlastně z boje o existenci malého člověka. Dokončením tohoto vývoje byla pak revoluce o osvobození. Revoluce sama byla vedena těmito ideami: Ideálem samostatnosti, odporem proti Habsburkům a monarchii, proti Vídni a Římu, nazíráním na tradice husitské za vlivu myšlenky sokolské, myšlenkou demokracie, která se projevila v organizaci boje, v osobě vůdce Masaryka i v samotném vojsku, i v tom, že revoluce nebyla vedena oligarchií emigrantů, nýbrž ve spojení s činiteli národa doma, a ideou jednoty československé. Zvláště důležitý byl poměr revoluce k Rusku, došlo tu k rozporu mezi všeslovanskou láskou k Rusům a odporem k ruskému řádu politickému: revoluce šla zde